Sosiaali- ja terveysvaliokunta
00102 Eduskunta

Viite: Hallituksen esityksen HE 141/2021 vp lausunto

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI TUPAKKALAIN MUUTTAMISESTA

Philip Morris Finland Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esityksestä HE 141/2021 vp eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta ja toimittaa sosiaali- ja terveysvaliokunnalle seuraavat huomiot.

Tupakka- ja nikotiinituotteiden kirjo on kehittynyt huomattavasti viime vuosina. Kaikki tupakka- ja nikotiinituotteet eivät ole terveysriskeiltään samanlaisia. Tieteellisiin tutkimustuloksiin perustuvan tuotekehityksen johdosta on tarjolla savuttomia vaihtoehtoja, kuten kuumennettavia tupakkatuotteita ja sähkösavukkeita. Ne ovat parempi vaihtoehto aikuisille tupakoijille, jotka muutoin jatkaisivat savukkeiden polttamista. Savukkeet ja muut poltettavat tupakkatuotteet ovat kaikkein haitallisimpia, sillä niissä tupakka palaa muodostaen valtaosan niistä haitallisista yhdisteistä, jotka ovat tupakasta aiheutuvien sairauksien ensisijainen syy. Vaikka palamattomat tuotteet sisältävät nikotiinia, eroavat ne perustavanlaatuisesti perinteisistä tupakkatuotteista, sillä ne tuottavat savun sijaan höyryä. Asiantuntijat ovat yksimielisiä siitä, että vaikka nikotiini aiheuttaa riippuvuutta, se ei ole tupakasta aiheutuvien sairauksien ensisijainen syy[1].

Savuttomat tuotteet ovat parempi vaihtoehto aikuisille tupakoijille, jotka muutoin jatkaisivat savukkeiden polttamista, ja kasvava joukko kansanterveysasiantuntijoita ja tiedemiehiä tunnustaa niiden valtavat mahdollisuudet tupakoinnin aiheuttamien haittojen vähentämisessä. Esimerkiksi professori David B. Abrams kollegoineen toteaa, että ”*viime aikoina on kehitetty monipuolinen valikoima vaihtoehtoisia nikotiinituotteita, joissa tupakka ei pala ja jotka ovat merkittävästi vähemmän haitallisia kuin savukkeet.*” Nämä *”vaihtoehdot voivat kilpailla poltettavien savukkeiden kanssa tai jopa korvata ne pelastaen enemmän ja nopeammin ihmishenkiä kuin aiemmin on ollut mahdollista.”* [2]

[1] Ks. esimerkiksi:
Royal College of Physicians, Nicotine without smoke: Tobacco harm reduction (28. huhtikuuta 2016), https://www.rcplondon.ac.uk/projects/outputs/nicotine-without-smoke-tobacco-harm-reduction-0 ;
National Institute for Health and Care Excellence (“NICE”), Tobacco: harm-reduction approaches to smoking, NICE public health guidance no. 45 (kesäkuu 2013), https://www.nice.org.uk/guidance/ph45 ;
Scott Gottlieb, Commissioner of the US Food and Drug Administration, haastattelu CNBC:llä, 24. elokuuta 2017: *“It’s not the nicotine that kills you, it’s all the other carcinogens in lighting tobacco on fire”*, https://www.cnbc.com/2017/08/24/fda-tobacco-product-innovations-can-provide-satisfying-levels-of-nicotine.html .

[2] Abrams, D. et al., *Harm Minimization and Tobacco Control: Reframing Societal Views of Nicotine Use to Rapidly Save Lives*, 39 Ann. Rev. Pub. Health 193 (2018), https://www.annualreviews.org/doi/full/10.1146/annurev-publhealth-040617-013849

Philip Morris Finland Oy
Itämerenkatu 3
FI - 00180 Helsinki
Business ID 18843436
www.pmi.com

Ylläoleva on vain otos lukisista asiantuntijaäänistä, jotka peräänkuuluttavat maalaisjärkeä tupakan sääntelyyn. Vastaavia näkemyksiä on paljon tiedemiesten, lääketieteellisen yhteisön edustajien ja kansanterveysammattilaisten joukossa[3]. Mielestämme on valitettavaa, ettei hallituksen esityksessä ole otettu näitä asiantuntijanäkemyksiä huomioon.

Samaan aikaan, kun lainsäätäjät ympäri maailmaa ovat enenevässä määrin sisällyttämässä savuttomia tuotteita tupakkapoliittisiin strategioihinsa[4], hallituksen esityksessä tunnutaan seuraavan toisenlaista polkua. Siinä sovelletaan savuttomien tuotteiden sääntelylle samoja jyrkkiä rajoituksia kuin poltettaville tuotteille.

Hallitukset ja terveystoimijat ovat toistuvasti kehottaneet tupakkayhtiöitä puuttumaan tupakoinnin terveysriskeihin ja myös suunnittelemaan ja tuomaan markkinoille savukkeita turvallisempia tuotteita. *”Jopa silloin, kun kyseessä on erikoistapaus tupakka, josta tiedetään, että se aiheuttaa suurta haittaa käyttäjälleen, tupakoijan pitäisi edellyttää valmistajan vähentävän tuotteen haittoja, mikäli se on mahdollista.”*[5] Kehittämällä savuttomia tuotteita tupakkayhtiöt ovat vastanneet toivomukseen.

Sääntelyllä on merkittävä rooli siinä, että tämänkaltainen innovaatioiden ja tieteen kehityksen avulla luotu mahdollisuus toteutuu, ja vähemmän haitalliset vaihtoehdot ovat niiden aikuisten tupakoijien saatavilla, jotka muutoin jatkaisivat polttamista.

---

[3] Ks. esimerkiksi Miller, T. et al., kirje FDA Commissioner Scott Gottliebille, kesäkuu 2017: https://www.iowaattorneygeneral.gov/media/cms/Gottlieb_letter_497127D63D65F.pdf;
Committees on Toxicity, Carcinogenicity and Mutagenicity of Chemicals in Food, Consumer Products and the Environment, Statement on the toxicological evaluation of novel heat-not-burn tobacco products (joulukuu 2017): https://cot.food.gov.uk/sites/default/files/heat_not_burn_tobacco_statement.pdf;
Clive Bates ja David Sweanor, Rational tobacco and nicotine policy in Brazil: response to ANVISA Public Consultation No. 314, huhtikuu 2017: https://www.clivebates.com/documents/BrazilResponseApril17.pdf;
Public Health England, E-cigarettes and heated tobacco products: evidence review: https://www.gov.uk/government/publications/e-cigarettes-and-heated-tobacco-products-evidence-review;
Norjan Folkehelseinstituttet, Vurdering av skadereduksjon som strategisk element i tobakkarbeidet, saatavissa pyynnöstä: https://einnsyn.no/saksmappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FSaksmappe--983887406--2354--2016&jid=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FJournalpost--983887406--2016--2354--6--2018;

[4] Ks. esimerkiksi, US Food and Drug Administration, HEALTHY INNOVATION, SAFER FAMILIES: FDA’S 2018 STRATEGIC POLICY ROADMAP, tammikuu 2018: https://www.fda.gov/AboutFDA/ReportsManualsForms/Reports/ucm591993.htm;
UK Department of Health, Towards a smoke-free generation: Tobacco control plan for England, July 2017, available at https://www.gov.uk/government/publications/towards-a-smoke-free-generation-tobacco-control-plan-for-england;
New Zealand Ministry of Health, Ministry of Health position statement – Vaping products, October 2017, available at https://www.health.govt.nz/our-work/preventative-health-wellness/tobacco-control/vaping-smokeless-including-heated-tobacco.

[5] Ks. esimerkiksi ASH UK, The safer cigarette, 3. maaliskuuta 1999: www.ash.org.uk/media-and-news/press-releases-media-and-news/the-safer-cigarette-what-the-tobacco-industry-could-do-and-why-it-hasent-done-it/

Philip Morris Finland Oy
Itämerenkatu 3
FI - 00180 Helsinki
Business ID 18843436
www.pmi.com

"Vähempiriskisten tuotteiden ylisääntelyllä voi olla se tahaton seuraus, että sääntely suojelee savukkeita kilpailulta niitä vähemmän haitallisten tuotteiden kanssa ja aiheuttaa sen myötä haittoja."[6]

Paras vaihtoehto terveyden kannalta on, ettei koskaan aloita tupakan polttamista tai lopettaa sen kokonaan. Kuitenkin merkittävä määrä ihmisiä jatkaa tupakointia tulevaisuudessakin.[7] Vaihtaminen kokonaan savuttomiin tuotteisiin on näille henkilöille parempi valinta kuin savukkeet.

Emme kyseenalaista tupakka- ja nikotiinituotteiden sääntelyä, eikä nuorison tulisi polttaa tai käyttää mitään tupakka- tai nikotiinipitoisia tuotteita.

Vähemmän haitalliset vaihtoehdot tupakan polttamiselle eivät myöskään ole riskittömiä. Kaikki tuotteet eivät kuitenkaan ole samanlaisia, eikä niitä siksi tulisi säännellä samalla tavalla, vaan niiden suhteellisen riskin mukaan. Savukkeita ja muita poltettavia tupakkatuoteita, jotka ovat kaikkein haitallisimpia, tulisi säännellä tiukimmin, jotta niiden käyttö vähenisi. Savuttomia tuotteita, jotka ovat tieteellisesti todistetusti vähemmän haitiallisia, pitäisi puolestaan säännellä tavalla, jolla varmistetaan, että aikuiset tupakoijat pääsevät tuotteisiin käsiksi ja saavat niistä tietoa. Vähemmän haitallisten tuotteiden ja savukkeiden yhtäläinen kohtelu lainsäädännössä, esimerkiksi yhdenmukaisten vähittäismyyntipakkauksten osalta, antaisi aikuisille tupakoijille virheellisen viestin, että savuttomat tuotteet ovat yhtä haitallisia kuin savukkeet.

Mielestämme tupakoinnin aiheuttamien haittojen vähentämistä voidaan nopeuttaa täydentämällä ennaltaehkäisyyn ja lopettamiseen tähtäväviä toimenpiteitä haittojen vähentämiseen tähtäävällä lähestymistavalla, jolla rohkaistaan niitä aikuisia tupakoijia, jotka muutoin jatkaisivat polttamista, siirtymään vähemmän haitallisiin vaihtoehtoihin.

---

[6] Abrams, et al., lausunto Dr. Margaret Chanille, WHO Director General, 26. toukokuuta 2014: https://nicotinepolicy.net/documents/letters/MargaretChan.pdf.

[7] Bilano, V., Gilmour S., Moffiet T., D'Espaignet ET., Stevens GA., Commar A., Tuyl F., Hudson I., Shibuya K., (2015), Global trends and projections for tobacco use, 1990–2025: an analysis of smoking indicators from the WHO Comprehensive Information Systems for Tobacco Control. The Lancet, Volume 385, No. 9972, s. 966–976: http://www.thelancet.com/pdfs/journals/lancet/PIIS0140-6736(15)60264-1.pdf

Philip Morris Finland Oy
Itämerenkatu 3
FI - 00180 Helsinki
Business ID 18843436
www.pmi.com